

Beoordeling en advies archeologisch onderzoeksrapport

Rapport	Dongen, Heuveleind, gemeente Dongen (NB). Een Archeologisch Bureauonderzoek (BO) en Inventariserend Veldonderzoek (IVO), verkennende fase.
Versie rapport	Versie 1.2 07-05-2021
Onderzoeksbureau Adres, telefoon, e-mail	Transect b.v. Overijsselhaven 127 3433 PH Nieuwegein
Auteur(s)	J. Rap MA
Opdrachtgever Adres, telefoon, e-mail Contactpersoon namens opdrachtgever	Tritium Advies Vlietskade 1509 4241 WH Arkel
Op verzoek van bevoegd gezag beoordeeld door Monumentenhuis Brabant d.d.	Karlijn Kersten MA MSc Adviseur archeologie 4 juni 2021
Voorziene ontwikkeling (Aanleiding onderzoek) Diepte en oppervlakte voorziene bodemverstoring; indien beschikbaar: bouwtekeningen	De aanleiding van het onderzoek vormt de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied (circa 1,4 ha), waarbij de bestaande appartementengebouwen (circa 4500 m ²) zullen worden gesloopt en vervangen voor 94 nieuwe woningen (circa 4400 m ²). Rondom de nieuwe woningen zullen ook nieuwe plantsoenen, kabels, leidingen en bestrating worden aangelegd, waardoor de ondergrond waarschijnlijk in het gehele plangebied in meer of mindere mate geroerd zal worden.
Gemeentelijk beleid	Op de archeologische beleidskaart van de gemeente Dongen is het plangebied aangemerkt als een zone met een hoge verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten. Bij een dergelijke verwachting hebben ingrepen in de ondergrond groter dan 100 m ² en dieper dan 50 cm -Mv een archeologische onderzoeksplicht.
Archeologisch verwachtingsmodel	Waarschijnlijk is in het plangebied een dekzandrug met een oud bouwlanddek aanwezig. De archeologische resten die verwacht worden zijn voornamelijk gerelateerd aan kampementen (Laat-Paleolithicum-Neolithicum) en nederzettingen (Neolithicum en Late Middeleeuwen-Midden Nieuwe tijd). Ook grafvelden en sporen van landgebruik kunnen niet worden uitgesloten. Uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd worden gezien de onbebouwde staat van het plangebied op historische kaarten vooral sporen van landgebruik en terreinrichting verwacht.

Toetsing verwachtingsmodel (Beantwoording onderzoeksvragen)	Tijdens het veldonderzoek is vastgesteld dat in het plangebied sprake is van een deels aangetaste bodemopbouw. In de top van de natuurlijke afzettingen is in het zuidelijk deel van het plangebied nog sprake van intacte BC-horizonten. Hierdoor is het waarschijnlijk dat dit deel van het plangebied op de flank van een dekzandrug gelegen is, waarbij de top van de afzettingen nog intact is gebleven. In het noordelijk deel van het plangebied is de top van het dekzand aangetast geraakt door de aanleg van het oude bouwlanddek. Daardoor zijn de oorspronkelijke bodemhorizonten weliswaar aangetast geraakt, maar deze verstoring hangt waarschijnlijk samen met landgebruik en terreininrichting uit de Late Middeleeuwen en de Nieuwe tijd. Ter plaatse van de bestaande bebouwing, voorzien van funderingen tot een diepte van circa 90-110 cm -Mv, is het archeologisch relevante niveau waarschijnlijk zodanig verstoord geraakt dat ofwel geen sprake meer is van archeologische resten of dat sprake is van een zodanige aantasting van de resten dat deze nog slechts een geringe informatiewaarde vertegenwoordigen.
Conclusies rapport	Ter plaatse van de bebouwing (circa 4500 m²) is de ondergrond waarschijnlijk zodanig aangetast dat sprake is van een lage verwachting voor alle periodes. Rondom de bebouwing is het bouwlanddek en het direct onderliggende dekzand archeologisch gezien nog als intact te beschouwen. Daarom is sprake van een intact archeologisch relevant niveau vanaf een diepte van 70-125 cm -Mv (3,8-4,5 m +NAP). Voor het zuidelijk deel van het plangebied (boring 6-9) is deze verwachting vast te stellen voor zowel het Laat-Paleolithicum – Neolithicum als voor de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd. In het noordelijk deel van het plangebied (boringen 1-5) is deze verwachting van toepassing op de periode Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd.
Advies onderzoeksbureau	In het kader van de voorgenomen herontwikkeling van het plangebied adviseren wij daarom tot het uitvoeren van een karterend en waarderend onderzoek, gericht op het aantonen van de aanwezigheid en aard van eventuele archeologische vindplaatsen. Gezien de verwachting op het aantreffen van zowel vondstconcentraties uit het Laat-Paleolithicum – Neolithicum als archeologische grondsporen uit de Late Middeleeuwen – Nieuwe tijd, kan een dergelijk onderzoek het beste worden uitgevoerd in de vorm van een Inventariserend Veldonderzoek door middel van Proefsleuven (IVO-P). Dit onderzoek moet worden uitgevoerd volgens een door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen (PvE).

	Ter plaatsen van de gebieden die op dit moment nog bebouwd zijn (circa 4500 m²) adviseren wij gezien de lage verwachting op de aanwezigheid van archeologische resten geen aanvullend archeologisch onderzoek. Mochten er tijdens de sloopwerkzaamheden onverhoopt toch belangwekkende archeologische resten worden aangetroffen, dan wijzen wij de initiatiefnemer en de uitvoerder van de werkzaamheden op de wettelijke plicht dergelijke toevalsvondsten direct te melden bij de bevoegde overheid (Erfgoedwet 2016; artikel 5.10).
Advies gemeentelijk adviseur	Met het door het onderzoeksbureau gegeven selectieadvies, karterend en waarderend vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven te doen uitvoeren binnen de onbebouwde delen van het omschreven plangebied waarbinnen planontwikkeling is voorzien, kan worden ingestemd. Monumentenhuis Brabant adviseert dat de bebouwde delen van het omschreven plangebied worden vrijgegeven voor de voorziene planontwikkeling en (bouw)vergunning wordt verleend door de Gemeente Dongen onder voorwaarde, dat bij eventuele toevalsvondsten hiervan melding wordt gedaan conform art. 5.10 van de Erfgoedwet, die vanaf 1 juli 2016 van kracht is. Dit kan telefonisch bij het Meldpunt Provinciaal Depot Bodemvondsten Noord-Brabant (tel. 06-18303225). Voorliggend archeologisch concept-rapport kan door het onderzoeksbureau definitief worden gemaakt met inachtneming van de hieronder door het Monumentenhuis Brabant aangegeven opmerkingen.
Opmerkingen en suggesties	Het is een zeer duidelijk rapport, maar het bevat relatief veel typfouten. Lees het daar nog een keer op na.